

Neuvoston 6 päivänä joulukuuta 2001 vahvistama

YHTEINEN KANTA (EY) N:o 22/2002

Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o .../2002/EY tekemiseksi yhteisön toimintaohjelmasta sellaisten valtiosta riippumattomien järjestöjen tukemiseksi, jotka toimivat ensisijaisesti ympäristönsuojelun alalla

(2002/C 110 E/03)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

ovat kuulleet alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Perustamissopimuksessa määrätään yhteisön ympäristöpolitiikan kehittämisestä ja täytäntöönpanosta sekä tavoitteista ja periaatteista, joiden olisi ohjattava tätä politiikkaa.
- (2) Yhteisön toimintaohjelmasta ensisijaisesti ympäristönsuojelun alalla toimivien valtiosta riippumattomien järjestöjen tukemiseksi 16 päivänä joulukuuta 1997 tehdystä neuvoston päätöksessä 97/872/EY ⁽⁴⁾ käyttöön otettu toimintaohjelma päättyy 31 päivänä joulukuuta 2001. Komissio sekä ohjelman nykyiset ja aikaisemmat avustuksen saajat ovat tehneet ohjelmasta arvion, jossa kannatetaan voimakkaasti sen uusimista tai tarkistamista.
- (3) Kuudennessa ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa ⁽⁵⁾ tunnustetaan tarve antaa kansalaisille lisää vaikutusvaltaa, ja siinä ehdotettuihin toimenpiteisiin sisältyy laaja vuoropuhelu ympäristöpolitiikan sidosryhmien kanssa. Kuudennessa ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa pyritään helpottamaan valtiosta riippumatto-

mien järjestöjen osallistumista tällaiseen vuoropuheluun ennakoimalla, että näille järjestöille on tarpeen antaa riittävää tukea, yhteisön rahoitus mukaan lukien.

- (4) Ympäristönsuojelun alalla toimivat valtiosta riippumattomat järjestöt ovat jo osoittaneet voivansa osallistua perustamissopimuksen 174 artiklan mukaisesti yhteisön ympäristöpolitiikkaan ottamalla aktiivisesti osaa konkreettisiin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin ja toimintoihin, joilla lisätään yleistä tietoisuutta ympäristönsuojelun tarpeesta kestäväen kehityksen aikaansaamiseksi. Tähän ohjelmaan voivat osallistua myös eläintensuojelun alalla toimivat valtiosta riippumattomat järjestöt, sikäli kuin niiden toiminta palvelee ympäristönsuojelun tavoitteita.
- (5) Valtioista riippumattomilla järjestöillä on tärkeä merkitys niiden sovittaessa yhteen ja ohjatessa komission käyttöön tietoa ja näkökantoja uusista ja esille tulevista näkökannoista, muun muassa luonnonsuojelun ja valtioiden rajat ylittävien ympäristöongelmien osalta, joista ei kaikilta osin joko voida huolehtia tai ei huolehdita jäsenvaltioissa tai niitä alemmalla tasolla. Valtioista riippumattomat järjestöt ovat hyvin perillä yleisön huolenaiheista, ja ne voivat siten tuoda näitä näkökantoja esille ja myös komission tietoon.
- (6) Valtioista riippumattomat ympäristöjärjestöt ovat edustettuina asiantuntijaryhmissä sekä valmistelusta ja täytäntöönpanosta vastaavissa yhteisön toimielinten komiteoissa, joissa ne osallistuvat merkittävällä tavalla yhteisön politiikan, ohjelmien ja aloitteiden laadintaan ja toteuttamiseen sekä turvaavat tarvittavan tasapainon suhteessa muihin ympäristöalan toimijoihin, joita ovat esimerkiksi teollisuus ja kauppa, ammattiliitot ja kuluttajajärjestöt.
- (7) Olisi tuettava valtiosta riippumattomia järjestöjä, joilla on mahdollisuuksia edistää keskustelua yhteisön laajuisiin ympäristöongelmiin liittyvistä näkökannoista, ongelmista ja mahdollisista ratkaisuista samoin kuin huolehtia niihin liittyvien asianomaisten toimien toteuttamisesta yhdessä kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason sidosryhmien kanssa. Siksi toimet suunnataan ainoastaan Euroopan laajuisesti toimiviin valtiosta riippumattomiin järjestöihin ja niiden verkostoihin.
- (8) Ohjelmaa on laajennettava maantieteellisesti siten, että siihen voivat kuulua myös ehdokasmaiden valtiosta riippumattomat järjestöt. Niillä on merkitystä, jotta ympäristöä koskeva yhteisön säännöstö hyväksytään yleisesti ja jotta sen täytäntöönpano tehostuu.

⁽¹⁾ EYVL C 270 E, 25.9.2001, s. 125.

⁽²⁾ EYVL C 36, 8.2.2002, s. 108.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 23. lokakuuta 2001 (EYVL C 112 E, 9.5.2002, s. 100), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 6. joulukuuta 2001, ja Euroopan parlamentin päätös, tehty ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä)

⁽⁴⁾ EYVL L 354, 30.12.1997, s. 25.

⁽⁵⁾ EYVL C ...

- (9) Ohjelman toimintaa olisi arvioitava tämän päätöksen kolmelta ensimmäiseltä toteuttamisvuodelta saadun kokemuksen perusteella, jotta voidaan päättää sen jatkamisesta.
- (10) Budjettivallan käyttäjän olisi päätettävä vuotuisista määrärahoista talousarviomenettelyssä.
- (11) Tällä päätöksellä vahvistetaan ohjelman koko keston ajaksi rahoituspuitteet, jotka talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 6 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen ⁽¹⁾ 33 kohdan mukaisesti muodostavat ensisijaisen ohjeen budjettivallan käyttäjälle vuosittaisessa talousarviomenettelyssä,

OVAT PÄÄTTÄNEET SEURAAVAA:

1 artikla

1. Perustetaan yhteisön toimintaohjelma sellaisten valtioista riippumattomien järjestöjen tukemiseksi, jotka toimivat ensisijaisesti ympäristönsuojelun alalla.

2. Tämän ohjelman yleisenä tavoitteena on tukea sellaisia valtioista riippumattomia järjestöjä, jotka toimivat Euroopan tasolla ensisijaisesti ympäristönsuojelun ja ympäristön parantamisen alalla. Tällaiseen toimintaan olisi kuuluttava osallistuminen tai mahdollisuus osallistua yhteisön ympäristöpolitiikan ja -lainsäädännön kehittämiseen ja täytäntöönpanoon Euroopan eri alueilla.

3. Ohjelmalla edistetään myös valtioista riippumattomien järjestöjen järjestelmällistä osallistumista yhteisön ympäristöpolitiiseen päätöksentekomenettelyyn sen kaikilla tasoilla varmistamalla niiden edustus sidosryhmien kuulemisessa ja julkisissa kuulemistilaisuuksissa. Lisäksi ohjelmalla vahvistetaan pieniä alueellisia tai paikallisia järjestöjä, jotka työskentelevät yhteisön säännösten soveltamisen puolesta ympäristöön ja kestävään kehitykseen liittyvissä kysymyksissä omassa toimintaympäristössään.

2 artikla

Ollakseen avustuskelpoinen valtioista riippumattoman järjestön on oltava seuraavanlainen ja täytettävä liitteessä esitetyt edellytykset:

- a) sen on oltava riippumaton, voittoa tavoittelematon oikeushenkilö, joka toimii ensisijaisesti ympäristönsuojelun ja ympäristön parantamisen alalla ja jolla on yhteistä etua palveleva ympäristötavoite ja jonka päämääränä on kestävä kehitys;

- b) sen on toimittava yksin tai yhteensovitetusti useiden järjestöjen kanssa Euroopan tasolla ja sen rakenteen (jäsenperustan) ja toiminnan on ulotuttava vähintään kolmeen Euroopan valtioon. Toiminta vain kahdessa Euroopan valtiossa on kuitenkin riittävä, jos toiminnan ensisijaisena tavoitteena on tukea yhteisön ympäristöpolitiikan kehittämistä ja toteuttamista 1 artiklan 2 ja 3 kohdassa esitetyllä tavalla;

- c) sen toiminnassa on noudatettava erityisesti kuudennen ympäristöä koskevan toimintaohjelman periaatteita ja toiminnan on oltava sopusoinnussa 5 artiklassa määriteltyjen ensisijaisen alojen kanssa;

- d) sen perustamisesta on täytynyt kulua yli kaksi vuotta ja sillä on oltava rekisteröidyn tilintarkastajan varmentama tilinpäätös kahdelta edeltävältä vuodelta. Komissio voi poikkeuksellisisissa olosuhteissa myöntää poikkeuksen näistä vaatimuksista, edellyttäen että tällä ei vaaranneta yhteisön taloudellisten etujen suojelua.

3 artikla

Ohjelmaan voivat osallistua eurooppalaiset valtioista riippumattomat järjestöt, jotka toimivat joko

- a) jäsenvaltioissa;
- b) assosioituneissa maissa ⁽²⁾ asianomaisissa Eurooppa-sopimuksissa, niiden lisäpöytäkirjoissa ja asianomaisten assosiaationeuvostojen päätöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
- c) Kyproksessa, Maltassa tai Turkissa näiden maiden kanssa sovitettavien edellytysten ja menettelytapojen mukaisesti; tai
- d) Kaakkois-Euroopan maiden vakautus- ja assosiaatioprosessiin kuuluvissa Balkanin maissa ⁽³⁾ näiden maiden kanssa sovitettavien edellytysten ja menettelytapojen mukaisesti.

4 artikla

1. Komissio julkaisee vuosittain syyskuun 30 päivään mennessä *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ehdotuspyynnön, joka koskee seuraavan kalenterivuoden avustuksia. Lisäksi komissio käyttää muita käytettävissään olevia asianmukaisia keinoja, kuten sähköisiä viestimiä, tiedottaakseen ohjelmasta mahdollisille avustuksensaajille.

2. Ehdotuspyyntöön sisällytetään tietopaketti, ja siinä esitetään avustuskelpoisuus-, valinta- ja myöntämisperusteet (mukaan luettuina yksityiskohtaiset tiedot ehdotetusta painotusjärjestelmästä) sekä haku-, arviointi- ja hyväksyntämenettely.

⁽²⁾ Bulgaria, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro.

⁽³⁾ Albania, Bosnia ja Hertsegovina, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Jugoslavian liittotasavalta sekä Kroatia.

⁽¹⁾ EYVL C 172, 18.6.1999, s. 1.

3. Jollei yhteisön talousarvion hyväksyminen ole viivästynyt, komissio päättää ehdotukset arvioituaan 31 päivään joulukuuta mennessä, mille järjestöille myönnetään rahoitusta seuraavana vuonna. Päätöksen johdosta tehdään komission ja avustuksensaajan välillä sopimus, jossa vahvistetaan avustuksen enimmäismäärä, maksumenettelyt, valvonta- ja seuranta-toimenpiteet sekä avustuksella saavutettavat tavoitteet. Maksut on suoritettava välittömästi.

5 artikla

1. Koska kestäväällä kehityksellä sekä Euroopan kansalaisten terveydellä ja heidän elämänlaadullaan on suuri merkitys, tästä ohjelmasta myönnettävä tuki kohdistetaan erityisesti kuuden ympäristöä koskevan toimintaohjelman mukaisille ensisijaisille aloille, jotka on ryhmitelty neljän pääotsikon alle:

- a) ilmastomuutoksen rajoittaminen;
- b) luonto ja biologinen monimuotoisuus – ainutlaatuisien luonnonvarojen suojeleminen;
- c) terveys ja ympäristö;
- d) luonnonvarojen ja jätteiden kestävä hallinnan varmistaminen.

Kuudetta ympäristöä koskevaa toimintaohjelmaa tarkastellaan uudelleen sen neljäntenä toteuttamisvuonna, jolloin sitä tarvittaessa uudistetaan ja ajantasaistetaan kehityksen ja uuden tiedon huomioon ottamiseksi.

Edellä mainittujen alojen lisäksi myös ympäristövalistus, yhteisön ympäristölainsäädännön täytäntöönpano ja sen soveltamisen valvonta ovat ensisijaisia aloja.

2. Valinta- ja myöntämismenettely toteutetaan neljässä vaiheessa, joista on yksityiskohtainen kuvaus liitteen A osassa.

6 artikla

1. Avustus voi olla enintään 70 prosenttia hakijan tarkastetuista keskimääräisistä vuotuisista avustuskelpoisista menoista edeltävien kahden vuoden aikana, jos järjestö on sijoittautunut yhteisöön, ja enintään 80 prosenttia näistä menoista, jos järjestö on sijoittautunut ehdokasmaihin tai Balkanin maihin, kuitenkin enintään 80 prosenttia hakijan avustuskelpoisista kustannuksista kuluvana vuonna.

Tuen määrä vahvistetaan vuosittain sellaisen kiinteän painotusjärjestelmän mukaisesti, jossa otetaan huomioon 5 artiklan

2 kohdassa tarkoitetun ja liitteen A jaksossa kuvatun arvioinnin perusteella saadut vertailuarvot sekä liitteen C jaksossa esitetyt periaatteet.

2. Ohjelman avustuksensaaja voi käyttää avustuksen avustuskelpoisten menojensa kattamiseen parhaaksi katsomallaan tavalla avustusvuonna. Kaikki avustuksensaajan menot avustusvuonna katsotaan avustuskelpoisiksi lukuun ottamatta niitä, jotka on yksilöity liitteessä olevan D jakson 2 kohdassa. Avustuksensaajat voivat myös jakaa varoja kumppaneille tai jäsenjärjestöilleen hyväksytyssä työohjelmassa määriteltyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

3. Avustuksen määrä vahvistetaan lopullisesti vasta sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt tarkastetun tilinpäätöksen. Näin varmistetaan, että yhteisön varoja on käytetty 21 päivänä joulukuuta 1977 annetun Euroopan yhteisöjen yhteiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen ⁽¹⁾ asiaankuuluvien säännösten mukaisesti.

Jos tästä tai jostakin muusta ohjelmasta suoritettavien yhteisön avustusten kokonaismäärä on yli 80 prosenttia avustuksensaajan tarkastetuista avustuskelpoisista menoista kyseisenä vuonna, loppumaksua vähennetään sen mukaisesti.

4. Jos avustusvuoden tarkastetusta tilinpäätöksestä ilmenee, että avustuksen saajan kokonaistulot lukuun ottamatta sellaisia tuloja, jotka varataan säännöllisesti avustukseen oikeuttamattomiin menoihin, ovat suuremmat kuin avustuskelpoiset menot, loppumaksun määrää vähennetään tai tarvittaessa ylijäämä peritään takaisin. Perustamissopimuksen 256 artiklan mukaisesti takaisinperintämääräys on täytäntöönpanokelpoinen.

5. Valtioista riippumattomille ympäristöjärjestöille myönnettävien avustusten tehokkuuden varmistamiseksi komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tarkistaakseen, että valitut järjestöt täyttävät avustuskelpoisuuden vaatimukset koko avustusvuoden ajan. Erityisesti perustetaan järjestelmällinen menettely, jolla seurataan avustuksensaajien toimintaa avustusvuoden aikana, sekä jälkikäteen toteutettava tulosten arviointimenettely.

6. Komissio perustelee hylkäävän päätöksen saaneille hakijoille, miksi kyseinen valtioista riippumaton järjestö ei ole täytännyt vaatimuksia, ja antaa riittävän selvityksen, jotta nämä voivat todeta, millaiset uudistukset ovat tarpeen ennen uusien hakemusten tekemistä.

7 artikla

1. Tämä ohjelma alkaa 1 päivänä tammikuuta 2002 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2006.

⁽¹⁾ EYVL L 356, 31.12.1977, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 762/2001 (EYVL L 111, 20.4.2001, s. 1).

2. Rahoituspuitteet tämän ohjelman täytäntöönpanemiseksi kaudella 2002–2006 ovat 32 miljoonaa euroa.

3. Budjettivallan käyttäjä hyväksyy vuosittaiset määrärahat rahoitusnäkymien rajoissa.

8 artikla

1. Komissio voi tehdä paikalla tähän ohjelmaan liittyviä tarkastuksia ja todentamisia neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 ⁽¹⁾ mukaisesti yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi. Euroopan petostentorjuntavirasto OLAF tekee tarvittaessa tutkimuksia, joihin sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1073/1999 ⁽²⁾.

2. Avustuksen saajan on pidettävä komission saatavilla kaikki avustusvuoden menoja koskevat asiakirjat, mukaan luetuna tarkastettu tilinpäätös, viiden vuoden ajan viimeisen maksun suorittamisesta. Avustuksen saajan tulee huolehtia siitä, että tarvittaessa sen kumppaneiden tai jäsenten hallussa olevat asiakirjat ovat komission saatavilla.

9 artikla

1. Jos pakollisista kertomuksista ilmenee, että odotettuja tuloksia ei ole saavutettu, tästä voi seurata, että järjestö ei voi saada avustusta tästä ohjelmasta seuraavana vuonna. Jos tuloksia ei ole saavutettu kahtena peräkkäisenä vuotena, avustusta ei voi saada ohjelman jäljellä olevina vuosina.

2. Jos valtioista riippumattomalle järjestölle osoitetaan tahallisen tai tuottamuksellisen väärinkäytöksen tai petoksen vuoksi komission perintämääräys, järjestö jätetään ilman eri toimenpiteitä ilman rahoitusta ohjelman jäljellä olevina vuosina.

3. Jos komission tilintarkastusten tai paikalla tehtyjen tarkastusten yhteydessä ilmenee avustusta koskevia väärinkäytöksiä, huonoa hallintoa tai petoksia, avustuksen saajaan sovelletaan tapauksen vakavuuden perusteella yhtä tai useampaa seuraavista hallinnollisista toimenpiteistä ja seuraamuksista (joihin voi hakea muutosta):

a) avustus perutaan;

b) maksettavaksi määrätään sakko, jonka määrä on enintään 50 prosenttia takaisinperintämääräyksen koskemasta määrästä;

c) avustuksensaajalta evätään mahdollisuus saada rahoitusta muista yhteisön ohjelmista ohjelman jäljellä olevina vuosina;

d) avustuksensaaja ei saa osallistua asiaa koskeviin komission vuoropuhelumekanismeihin ohjelman jäljellä olevina vuosina.

10 artikla

Luettelo tämän ohjelman avustuksen saajista sekä myönnetyn tuen määrä julkaistaan vuosittain *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

11 artikla

Komissio antaa vuosittain huhtikuun 30 päivään mennessä jäsenvaltioille ja Euroopan parlamentille kertomuksen kyseisen vuoden avustusten myöntämisen tilanteesta sekä edellisenä vuonna myönnettyjen avustusten tuloksista. Kertomuksessa selvitetään, miten komissio on valinnut kuluvaan vuoden avustuksensaajat. Komissio kutsuu sidosryhmät kokoukseen keskustelemaan kertomuksesta vuosittain kesäkuun 30 päivään mennessä.

Komissio antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2004 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän ohjelman tavoitteiden saavuttamisesta kolmen ensimmäisen vuoden aikana ja tekee tarvittaessa ehdotuksia mahdollisista muutoksista ohjelman jatkamisen tai päättämisen suhteen. Tämä kertomus perustuu avustuksensaajien toimintaa koskeviin kertomuksiin, ja siinä arvioidaan erityisesti sitä, miten tehokkaasti nämä ovat edistäneet 1 artiklassa ja liitteessä vahvistettujen tavoitteiden saavuttamista.

Euroopan parlamentti ja neuvosto päättävät perustamissopimuksen mukaisesti, jatketaanko ohjelmaa 1 päivästä tammikuuta 2007. Ennen kuin komissio esittää ehdotuksia ohjelman jatkamisesta, se teettää ulkoisen arvion ohjelmalla saavutetuista tuloksista.

12 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tehty . . .

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

⁽¹⁾ EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽²⁾ EYVL L 136, 31.5.1999, s. 1.

LIITE

A. VALINTA- JA MYÖNTÄMISENNETTELYN NELJÄ VAIHETTA

1. Ensiksi suljetaan pois hakemukset, jotka eivät täytä tästä ohjelmasta myönnettävää rahoitusta koskevalle pyynnölle asetettuja teknisiä tai hallinnollisia vaatimuksia. Varsinkaan puutteelliset tai liian vähän tietoja sisältävät hakemukset ja hakemukset, joita ei ole täytetty hakemuslomakkeen ohjeiden mukaisesti tai jotka on jätetty julkaistun määräajan jälkeen, eivät ole avustuskelpoisia tämän ohjelman nojalla.
2. Toisessa vaiheessa suljetaan pois hakemukset, jotka eivät täytä 2 ja 3 artiklassa kuvattuja avustuskelpoisuusvaatimuksia.
3. Sen jälkeen suoritetaan jäljellä olevien avustuskelpoisten hakemusten vertailu arvioimalla niitä seuraavin, B jaksossa tarkemmin eriteltyjen perusteiden mukaisesti:
 - a) missä määrin hakemus ja erityisesti ehdotettu työohjelma vastaavat 1 artiklassa kuvailtuja ohjelman tavoitteita ja 5 artiklassa kuvailtuja ohjelman ensisijaisia aloja;
 - b) hallinnon ja tulosten laatu;
 - c) vaikutusala, toimivuus ja tehokkuus.Kullekin valintamenettelyyn hyväksytylle hakemukselle annetaan vertailuarvot.
4. Viimeksi vahvistetaan hyväksyttäviksi otettavat hakemukset, joiden saamat vertailuarvot ylittävät komission määrittämät kynnysarvot.

B. HAKIJOIDEN ARVIOINTIPERUSTEET

Kaksi ensimmäistä A jaksossa vahvistettua valintamenettelyn vaihetta läpäisseet hakijat arvioidaan seuraavin perustein:

1. Missä määrin hakemus vastaa ohjelman tavoitteita.

Hakijasta ja työohjelmaehdotuksesta arvioidaan ainakin seuraavia tekijöitä:

- a) ohjelmapoliittinen merkittävyys (suhteessa kuudenteen ympäristöä koskevaan toimintaohjelmaan, uuteen eurooppalaiseen hallintotapaan, kestäväan kehitykseen, laajentumiseen, Kaakkois-Euroopan maiden vakautus- ja assosiaatioprosessiin, Euro-Välimeri-kumppanuuden kehitykseen, yhdentymiseen ja tasa-arvokysymysten valtavirtaistamiseen);
- b) merkittävyys ja mahdolliset vaikutukset, joita seuraa osallistumisesta yhteisön ympäristöpolitiikan määrittelyyn ja täytäntöönpanoon;
- c) Euroopan eri alueiden kansalaisten mielipiteiden edustaminen sekä näiden ajatusten ja ehdotusten hyödyntäminen ympäristöongelmien ratkaisuehdotuksissa;
- d) merkittävyys ympäristötietoisuuden ja -tiedon lisäämisessä sekä yleisesti että suhteessa yhteisön ympäristöpolitiikkaan;
- e) kyky kehittää jäsenvaltioiden ja ehdokasmaiden organisaatioiden välisiä verkostoja, kannustaa yhteistyötä julkisen ja yksityisen sektorin organisaatioiden kanssa ja houkutella osarahoitusta ulkopuolisista lähteistä.

Kunkin edellä olevan perusteen osalta tarkastellaan hakijan vahvuuksia suhteessa D jaksossa annettujen esimerkkien mukaisten, valtioista riippumattomilla järjestöillä olevien tehtävien täyttämiseen.

2. Hallinnon ja tulosten laatu.

Arvioitaviin tekijöihin sisältyvät seuraavat:

- a) järjestön rakenne, henkilöstön riittävyys ja henkilöstöhallinto;

- b) sisäinen päätöksentekomenettely, suhteet jäseniin, myös järjestelyt, joilla varmistetaan jäsenten osallistuminen politiikan kehittämiseen ja sitä koskeviin kannanottoihin;
- c) strateginen lähestymistapa, tavoitteenasettelu ja suunnittelukäytännöt;
- d) hallinto, varainhoidon valvonta ja taloushallinto;
- e) raportointimenettelyt (sisäiset ja ulkoiset);
- f) itsearviointi ja laadunvalvonta, palaute kokemuksista (oppiminen);
- g) tekninen ja tieteellinen pätevyys.

3. Vaikutusala, vaikuttavuus ja tehokkuus.

Arvioitaviin tekijöihin sisältyvät seuraavat:

- a) järjestön ja sen toiminnan yleinen näkyvyys;
- b) suhteet järjestön ulkopuolisiin tahoihin ja vaikuttavuus (muihin ympäristöalan toimijoihin kuten paikallisiin ja alueellisiin viranomaisiin, kaupan ja teollisuuden edustajiin, kuluttajaryhmiin, ammattiliittoihin, muihin valtioista riippumattomiin järjestöihin, suureen yleisöön).

C. AVUSTUSTEN MÄÄRITTÄMINEN

Avustus lasketaan hakijan ennakoitujen, avustusvuonna toteutuvien avustuskelpoisten menojen summan perusteella. Sen määrittämisessä otetaan huomioon keskimääräiset tarkastetut menot kahden viimeksi kuluneen vuoden ajalta ja sitä myönnetään seuraavien periaatteiden mukaisesti:

1. Jos kaikkien muiden muuttujien arvo on sama, laajempaa asiaankuuluvaa toimintaa harjoittavat valtioista riippumattomat järjestöt (kahden edeltävän vuoden tarkastettujen vuotuisten menojen keskiarvolla ja avustusvuoden ennakoituilla avustuskelpoisilla kokonaismenoilla mitattuna) saavat yleensä enemmän tukea kuin valtioista riippumattomat järjestöt, joilla asiaankuuluvaa toimintaa on vähemmän. Avustusten jakaminen toteutetaan kuitenkin ei-lineaarisesti, joten avustuksensaajat, joilla on vähemmän asiaankuuluvaa toimintaa, saavat suhteessa enemmän tukea.
2. Jos kaikkien muiden muuttujien arvo on sama, suuremman vertailuarvon saaneet järjestöt saavat enemmän tukea kuin pienemmän vertailuarvon saaneet hakijat.
3. Jos järjestö on hakenut tiettyä rahamäärää, myönnetty avustus ei missään olosuhteissa saa ylittää kyseistä määrää.

D. AVUSTUSKELPOISET MENOT

1. Kaikkia avustuksensaajalle avustusvuonna aiheutuneita menoja pidetään avustuskelpoisina, lukuun ottamatta 2 osassa lueteltuja menoja. Avustuskelpoiset menot voivat aiheutua esimerkiksi seuraavanlaisesta toiminnasta:
 - a) sovitetaan yhteen ja ohjataan komission käyttöön kansalaisten mielipiteisiin ja huolenaiheisiin perustuvia tietoja ja näkökantoja uusista ja esille tulevista näkökohdista, joista ei kaikilta osin voida huolehtia tai joista ei joka suhteessa huolehdita jäsenvaltion tai muulla asianmukaisella tasolla;
 - b) tehdään sellaista valmistelu- ja tutkimustyötä, jota tarvitaan osallistumiseksi asiantuntijaryhmiin sekä valmistelusta ja täytäntöönpanosta vastaaviin yhteisön toimielinten komiteoihin, joissa osallistutaan merkittävällä tavalla yhteisön politiikan, ohjelmien ja aloitteiden laadintaan ja toteuttamiseen sekä turvataan tarvittava tasapaino suhteessa muihin ympäristöalan toimijoihin, joita ovat esimerkiksi teollisuus ja kauppa, ammattiliitot ja kuluttajajärjestöt;
 - c) edistetään keskustelua yhteisön laajuisiin ympäristöongelmiin liittyvistä ongelmista ja mahdollisista ratkaisuista myös kansallisen, alueellisen ja paikallisen tason sidosryhmien kanssa. Tähän yhteyteen sopii myös tietojen välittäminen ja verkostoitumisesta saatavan yhteisvaikutuksen varmistaminen;

- d) lisätään tietoisuutta ja tietoa sekä yleisistä ympäristönäkökohdista että yhteisön ympäristöpolitiikasta;
 - e) parannetaan erityisesti pienten valtioista riippumattomien järjestöjen, uusien valtioista riippumattomien järjestöjen verkostojen sekä ehdokasmaissa ja Balkanin maissa toimivien valtioista riippumattomien järjestöjen valmiuksia osallistua toimintaan Euroopan tasolla.
2. Sellaiset avustuksen saajan suorittamat maksut ja kolmansien osapuolten kanssa tehdyt sopimukset, joihin sisältyy jokin seuraavista tekijöistä, eivät oikeuta avustukseen:
- a) edustuskulut, tarpeettomat tai harkitsemattomat kulut;
 - b) menot, jotka selvästi eivät kuulu avustuksensaajan hyväksytyyn, avustusvuotta koskevaan työohjelmaan;
 - c) lainojen takaisinmaksu, korkokustannukset, edellisiltä vuosilta siirretty alijäämä;
 - d) käytetyn pääoman tuottoon liittyvät kustannukset, avustuksensaajan varallisuuden vahvistamiseen tarkoitetut sijoitukset ja varaukset;
 - e) luontoissuoritusten arvo;
 - f) henkilökohtaiset kustannukset;
 - g) rikollinen tai laitton toiminta.
-

NEUVOSTON PERUSTELUT

I JOHDANTO

1. Komissio toimitti 22. kesäkuuta 2001 neuvostolle ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi yhteisön toimintaohjelmasta ensisijaisesti ympäristönsuojelun alalla toimivien valtioista riippumattomien järjestöjen tukemiseksi. Ehdotus pohjautuu aikaisempaan neuvoston päätökseen 97/872/EY sisältävään ohjelmaan, jota toteutetaan 1 päivästä tammikuuta 1998 31 päivään joulukuuta 2001.
2. Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa 23. lokakuuta 2001.

Talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 18. lokakuuta 2001.
3. Neuvosto vahvisti 6. joulukuuta 2001 yhteisen kantansa perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

II TAVOITE

Ehdotuksen tarkoituksena on ympäristönsuojelun alalla toimivien valtioista riippumattomien järjestöjen tukemiseksi tehdyn neuvoston päätöksen 97/872/EY korvaaminen ajanmukaisemmalla ja joustavammalla Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä. Ympäristöalalla toimivien valtioista riippumattomien järjestöjen EU-rahoituksesta sovittiin alun perin vuonna 1997 neuvoston päätöksellä 97/872/EY. Rahoitusta perusteltiin sillä, että valtioista riippumattomat ympäristöjärjestöt edustavat Euroopan yleistä mielipidettä.

Vuoden 1997 päätöksessä kehoitetaan Euroopan komissiota laatimaan kertomus ohjelman hyvästä tai huonosta menestymisestä. Euroopan komissio ehdotti laajojen selvitysten ja niiden tahojen kanssa, joita asia koskee, käytyjen keskustelujen perusteella, että vanha neuvoston päätös korvattaisiin uudella Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä. Päätös säilyisi olennaisilta osin ennallaan, mutta siihen tehtäisiin kokemusten välttämättömiksi osoittamat muutokset. Uuden ohjelman pääkohdat ovat seuraavat:

- säännös, jolla edistetään valtioista riippumattomien Euroopan ympäristöjärjestöjen järjestelmällistä osallistumista EU:n ympäristöpolitiikkaan,
- ohjelmakauden pidentäminen neljästä viiteen vuoteen,
- ehdotuspyynnön aikaistaminen ja komission päätöksen aikaistaminen,
- maantieteellisen soveltamisalan laajentaminen Keski- ja Itä-Euroopan maihin,
- yksinkertaistettu valinta-, seuranta- ja arviointijärjestelmä,
- valintaperusteiden käyttöönotto,
- sellaisten rahoitusjärjestelyjen käyttöönotto, joissa käytetään perustana avustuksensaajien tarkastettuja menoja,
- vahvistetun tilintarkastusjärjestelmän käyttöönotto.

Uuden toimintaohjelman olisi käynnistytävä 1. tammikuuta 2002, ja sen on määrä kestää viisi vuotta. Ohjelman väliarvioinnin päivämääräksi on suunniteltu 31. joulukuuta 2004.

Ehdotettu talousarvio kyseiseksi viisivuotiskaudeksi on 32 miljoonaa euroa.

III YHTEISEN KANNAN ANALYYSI

1. Yleistä

Neuvosto teki komission ehdotukseen useita muutoksia, joista enemmistön tarkoituksena oli selventää ehdotuksen käsitteitä, lisätä avoimuutta ohjelman hallinnoinnissa sekä lisätä komission ja edunsaajien vastuuta.

Erityisesti komission edellytetään nyt laativan vuosikertomuksen jäsenvaltioille ja Euroopan parlamentille. Vuosikertomuksessa käsitellään yksityiskohtaisesti avustusten jakamisprosessia kuluvan vuoden aikana sekä edellisenä vuonna myönnettyjen avustusten tuloksia. Lisäksi komissio kutsuu vuosittain koolle sidosryhmien kokouksen, jossa käsitellään kyseistä kertomusta. Tällä tavoin tehostetaan jälki- ja ennakoarviointia.

Tekstin yleistä selventämistä varten neuvosto on siirtänyt ohjelman tavoitteet liitteestä yhteen artiklaan. Se on myös selventänyt valintaperusteita ja avustuskelpoisia menoja (liitteen osat 2 ja 4).

Tärkeimmät ohjelman sisältöä koskevat muutokset (katso jäljempänä 3 kohta) liittyvät avustusta hakevan valtioista riippumattoman järjestön määritelmään ja muita pienempien valtioista riippumattomien järjestöjen ohjelmaan osallistumisen edistämiseen.

Komissio on hyväksynyt neuvoston vahvistaman yhteisen kannan.

2. Euroopan parlamentin tarkistukset

Euroopan parlamentti hyväksyi täysistunnon äänestyksessä 23. lokakuuta ehdotukseen 24 tarkistusta. Niistä 22 on jo sisällytetty neuvoston yhteiseen kantaan joko sanamuotonsa tai ajatuksensa osalta.

a) Niissä kahdessa tarkistuksessa (*tarkistukset 15 ja 24*), joita ei ole sisällytetty tekstiin, ehdotettiin, että valtioista riippumattomille järjestöille maksetut luontoissuoritukset olisi sisällytettävä niiden vuosittaisiin menoihin. Uuden ehdotuksen rakenne (johon sisältyy korotettu avustuksen yläraja) ja luontoissuorituksina maksettujen avustusten arvioinnissa edellisen ohjelman aikana kohdatut vaikeudet huomioon ottaen näitä tarkistuksia ei voida hyväksyä.

b) Neuvoston yhteiseen kantaansa sisällyttämät tarkistukset voidaan ryhmitellä seuraavasti:

Tarkistus 1 – Uusi johdanto-osan kappale, jossa viitataan vuosittaiseen talousarviomenettelyyn. Siitä on tullut johdanto-osan 11 kappale.

Tarkistukset 29 ja 30 – Muuttamalla 2 ja 3 artiklaa Euroopan parlamentti halusi laajentaa soveltamisalan kattamaan myös eläinsuojelun alalla toimivat valtioista riippumattomat järjestöt. Nämä tarkistukset on sisällytetty johdanto-osan 4 kappaleeseen.

Tarkistukset 14 ja 31 – Avustusta hakevan valtioista riippumattoman järjestön määritelmän muutos, jossa nimenomaisesti viitataan valtioista riippumattomien järjestöjen liittoihin, on nyt 2 artiklan b alakohdassa; tarkistus 14 on edellisestä johtuva muutos 6 artiklan 2 kohtaan, ja siinä sallitaan avustuksen jakaminen kumppaneille tai jäsenjärjestöille.

Tarkistukset 5–7 – Kolme uutta perustetta avustusta hakeville valtioista riippumattomille järjestöille on sisällytetty liitteen B jaksoon eikä artiklaosaan, kuten tarkistuksissa oli ehdotettu.

Tarkistus 8 – Tarkistuksessa ehdotetaan ohjelman tavoitteiden siirtämistä uuteen 3 a artiklaan. Yhteisessä kannassa ne on uuden 3 a artiklan sijasta siirretty 5 artiklaan.

Tarkistus 9 – Siinä esitetään yksityiskohtaisesti ne lisätiedot, jotka komission on sisällytettävä ehdotuspyyntöönsä; hyväksytty 4 artiklan 2 kohtaan.

Tarkistus 10 – 4 artiklan 3 kohtaa koskeva lisäys, jossa komissio velvoitetaan suorittamaan maksu välittömästi.

Tarkistukset 11, 12, 17, 20 ja 21 – Jossain määrin kaikissa edellytetään suurempaa avoimuutta ja vastuuta valinta- ja selontekomenettelyissä. Yhteisen kannan 11 artiklaan (katso jäljempänä oleva 3 kohta) sisällytetty vuosikertomus ja sidosryhmien kokous käsittelevät tätä asiaa ja kyseisten tarkistusten sisältöä.

Tarkistus 13 – Poistetaan 6 artiklan 1 kohdassa oleva edellytys ottaa huomioon avustusta hakevan valtioista riippumattoman järjestön koko.

Tarkistukset 16 ja 19 – Tarkistuksessa 16 esitetään 6 artiklan 5 a kohtaan sisällytettäväksi uusi säännös, jonka mukaan komissio ilmoittaa hylätyille hakijoille hylkäämisen syyt. 10 artiklaa koskevaan tarkistukseen 19 sisältyy sama edellytys.

Tarkistus 18 – Selventää 8 artiklaa kumppanijärjestöjen vastuun ja taloudellisen vastuun osalta.

Tarkistus 22 – Ehdotettiin uuden valintaperusteen lisäämistä liitteeseen. Neuvosto on lisännyt yhteisen kannan 1 artiklan 3 kohtaan tarkistuksen asiasisällön, jossa otetaan mukaan pienet alueelliset tai paikalliset järjestöt, jotka työskentelevät yhteisön säännösten soveltamiseksi ympäristön ja kestävä kehityksen aloilla.

Tarkistus 23 – Muutetaan liitteen C jakson 1 kohtaa tasapuolisuuden varmistamiseksi riippumatta siitä, minkä kokoinen avustusta hakeva valtioista riippumaton järjestö on. Avustukset jaetaan epälineaarisesti siten, että ne avustuksensaajat, joiden asiaankuuluvan toiminnan volyymi on pienempi, saavat suhteellisesti enemmän avustusta.

3. Tärkeimmät neuvoston tekemät uudistukset

Useat jäsenvaltiot katsoivat, että avustusta hakevalle valtioista riippumattomalle järjestölle asetettu edellytys, että sillä on oltava toimintaa vähintään kolmessa maassa, tekisi useat muita pienemmät valtioista riippumattomat järjestöt avustukseen kelpaamattomiksi erityisesti syrjäisemmissä jäsenvaltioissa. Tämän ongelman ratkaisemiseksi tehtiin ehdotuksen 2 artiklaan useita muutoksia:

- ehdotuksessa esitetään nyt selvästi, että avustusta hakeva valtioista riippumaton järjestö voi toimia yksin tai koordinoitusti useiden valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa, ja
- jos avustusta hakevan valtioista riippumattoman järjestön toiminnan ensisijaisena tavoitteena on tukea yhteisön ympäristöpolitiikan kehittämistä ja toteuttamista ohjelman tavoitteissa esitetyllä tavalla, kolmen valtion sijasta voidaan hyväksyä kaksi valtiota.

Tämä kohta menee pidemmälle kuin Euroopan parlamentin *tarkistuksen 31* toinen osa.

Lisäksi muita pienempien valtioista riippumattomien järjestöjen ohjelmaan osallistumisen takaamiseksi 1 artiklan 3 kohtaa laajennettiin siten, että siinä sanotaan selvästi, että ohjelmalla "pyritään myös vahvistamaan pieniä alueellisia tai paikallisia järjestöjä, jotka työskentelevät yhteisön säännösten soveltamisen puolesta ympäristöön ja kestäväan kehitykseen liittyvissä kysymyksissä omassa toimintaympäristössään". Tämä vastaa Euroopan parlamentin *tarkistuksen 22* sisältöä.

IV JOHTOPÄÄTÖKSET

Neuvosto katsoo, että sen yhteisessä kannassa, johon sisältyy asiasisällön osalta III luvun 2 kohdan b alakohdassa mainitut tarkistukset, otetaan pitkälti huomioon Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn lausunto, ja se tarjoaa uudelle rahoitusohjelmalle tasapainoisen ratkaisun. Ensimmäiseen ohjelmaan verrattuna uudella ohjelmalla varmistetaan parempi avoimuus ja vastuu, minkä lisäksi se on avoinna maantieteellisesti ja muodon puolesta laajemmalle joukolle valtioista riippumattomia järjestöjä.